

"LIFE Pieniny PL"

Projekt LIFE+ nr LIFE12 NAT/PL/000034 pt.: „Natura w mozaice - ochrona gatunków i siedlisk w obszarze „Pieniny”

Pieniński Park Narodowy
ul. Jagiellońska 107b
34-450 Krośnice/Dunajec
tel. 18 2625601, 2625602 fax 2625603
e-mail: biuro@pieniny.pn.pl
REGON 122456671, NIP 735-285-46-21
LF -084-1-1-2/18

Krośnice n.D. 27 lipca .2018 r.

Raport kwartalny z realizacji projektu „LIFE Pieniny PL”

w okresie 01.04.2018 – 30.06.2018 roku

Celem raportu jest przedstawienie bieżącego zaawansowania projektu LIFE+ p.t. „Natura w mozaice – ochrona gatunków i siedlisk w obszarze Pieniny” realizowanego w Pienińskim Parku Narodowym.

Projekt realizowany jest na podstawie umowy LIFE12 NAT/PL/000034 zawartej w dniu 30 sierpnia 2013 roku pomiędzy Unią Europejską reprezentowaną przez Komisję Europejską a Pienińskim Parkiem Narodowym z siedzibą w Krośnicach n.D., ul. Jagiellońska 107b, 34-450, z dofinansowaniem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska w formie dotacji, na podstawie umowy nr 572/2013/Wn-06/OP-WK-LF/D zawartej w dniu 22 sierpnia 2013 roku pomiędzy NFOŚiGW a Pienińskim PN.

Realizacja projektu przebiega zgodnie z planem.

1. W ramach działania B.1 (*Zakup gruntów*) w II kwartale 2018 roku zakupiono 3,4991 ha gruntów (łąki: 2,9774 ha, las: 0,5217 ha) za łączną kwotę 253.967 zł. W tym ze środków NFOŚiGW wykupiono 1,8897 ha za łączną kwotę 137.955 zł, a ze środków KE wykupiono 1,6094 ha za łączną kwotę 116.012 zł. Podpisano 8 umów, w formie aktów notarialnych, potwierdzających przeniesienie własności 39 działek ewidencyjnych. Przeniesienie własności działek leśnych zostało poprzedzone podpisaniem 4 umów sprzedaży warunkowej, których zakup został sfinalizowany po uzyskaniu decyzji sąsiedniego Nadleśnictwa o odstąpieniu od przysługującego mu prawa pierwokupu. Koszt obsługi notarialnej wyniósł 8.023,29 zł (NFOŚiGW – 4.463,67 zł, KE – 3.559,62 zł)
2. Działanie C1 (*Zabiegi ochronne na łąkach i młakach*) – 6 czerwca ogłoszono konkurs ofert na wykonanie zabiegów ochrony czynnej (koszenie i odkrzaczanie) na gruntach wykupionych w ramach niniejszego projektu do końca kwietnia br. (15 kompleksów). Ogłoszenie konkursu rozpropagowano wśród lokalnej społeczności, umieszczając je na tablicach ogłoszeń poszczególnych miejscowości oraz publikując na stronie internetowej Pienińskiego PN. Po przeprowadzeniu procedury wyboru wykonawcy podpisano dwie umowy (LF-084-1-3-3A/18, LF-084-1-3-3B/18) obejmujące wykonanie zabiegów w 6 kompleksach. W pozostałych częściach zamówienia (9 kompleksów) postępowanie unieważniono ze względu na zaproponowane przez oferentów ceny znacząco wyższe od kwot jakie zamawiający przeznaczył na sfinansowanie tych części. W związku z powyższym w dniu 25 czerwca ogłoszono drugi termin konkursu ofert z kolejną publikacją na stronie internetowej Parku. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu podpisano jedną umowę (LF-084-1-3-3C/18) obejmującą wykonanie zabiegów w 4 kompleksach. Dla pozostałych 5 kompleksów postępowanie unieważniono ze względu na zbyt wysokie ceny lub brak ofert i podjęto decyzję o wykonaniu prac przez pracowników PPN.

"LIFE Pieniny PL"

Projekt LIFE+ nr LIFE12 NAT/PL/000034 pt.: „Natura w mozaice - ochrona gatunków i siedlisk w obszarze „Pieniny”

3. Działania *D.1 i D.6 (Monitoring skuteczności zabiegów na łąkach oraz procesów przyrodniczych w ekosystemach leśnych)* – przeprowadzono negocjacje z dotychczasowym wykonawcą (Instytut Technologiczno-Przyrodniczy z siedzibą w Falentach) i 8 maja podpisano umowę nr LF-084-1-3-2/18 na kontynuację monitoringu. Rozpoczęto prace terenowe.
4. Działanie *E.8 (Międzynarodowa konferencja kończąca projekt)* – prowadzono prace związane z przygotowaniem i organizacją konferencji. Sprawozdanie z przebiegu konferencji przedstawiono w załączniku nr 1.
5. W ramach działania *F.1 (Zarządzanie projektem)* – KE podjęła decyzję o przedłużeniu umowy do końca 2019 roku. W dniu 17 kwietnia wpłynęła umowa uzupełniająca do umowy dotacji nr LIFE12 NAT/PL/000034 z przedłużonym terminem. Umowa została podpisana przez dyrektora PPN w dniu 23 kwietnia, i odesłana do KE. Podpisana przez KE umowa wpłynęła do PPN w dniu 28 maja 2018 roku. O fakcie przedłużenia umowy poinformowano NFOŚiGW i w dniu 12 czerwca złożono wniosek o stosowne aneksowanie umowy dotacji 572/2013/Wn-06/OP-WK-LF/D. W dniu 26 czerwca 2018 roku podpisano umowę z Koordynatorem projektu na ¼ etatu na okres od 1 lipca 2018 roku do 31 grudnia 2019 roku.
6. Działanie *F.4 (Zewnętrzny audyt finansowy)* – po przedłużeniu projektu zmiany wymagał termin przeprowadzenia audytu. Stosowny aneks do umowy nr LF-081-1-3-6/2015 podpisano 30 maja 2018 roku.
7. Działanie *F.5 (Monitorowanie realizacji projektu)* – stan realizacji projektu jest na bieżąco monitorowany na wszystkich szczeblach zarządzania projektem, na podstawie organizowanych na bieżąco roboczych spotkań personelu projektu.

Przedłużenie terminu zakończenia realizacji umowy do końca 2019 roku daje możliwość wykonania pełnego zakresu rzeczowego zadania *B.1 (Wykup gruntów)* oraz związanego z nim zadania *C.1 (Zabiegi na wykupionych gruntach)*.

Personel projektu w dalszym ciągu kontynuuje rozmowy w terenie z właścicielami gruntów, mające na celu przekonanie ich o potrzebie zachowania zarówno wartości przyrodniczych, jak i krajobrazowych Pienin.

Zadania planowane do realizacji w III kwartale 2018 roku

1. Działanie *B.1 (Zakup gruntów)* – kontynuacja wykupów w miarę zainteresowania sprzedają przez potencjalnych zbywców działek.
2. Działanie *C.1 (Zabiegi ochronne na łąkach i młakach)* – zakończenie zabiegów przewidzianych do wykonania w br.
3. Działania *D1-D.7 (Monitoring skuteczności działań ochronnych)* – kontynuacja prac terenowych.
4. Działanie *F.5 (Monitorowanie realizacji projektu)* – stan realizacji projektu będzie na bieżąco monitorowany na wszystkich szczeblach zarządzania projektem, na podstawie organizowanych na bieżąco roboczych spotkań personelu projektu.

Koordynator Projektu
LIFE12 NAT/PL/000034 "LIFE Pieniny PL"

mgr inż. Andrzej Kowalski

DYREKTOR
Pienińskiego Parku Narodowego

mgr inż. Michał Sokółowski

SPRAWOZDANIE

z międzynarodowej konferencji naukowej kończącej projekt LIFE+ „Natura w mozaice – ochrona gatunków i siedlisk w obszarze Pieniny”

Informacje ogólne

Konferencję zorganizowała Dyrekcja Pienińskiego Parku Narodowego (PPN) we współpracy ze słowackim Pieninským národným parkom (PIENAP) w dniach 19-20 kwietnia 2018 r. w Szczawnicy.

Obsługą konferencji podjęła się firma **Thermaleo Sp. z o.o.**, wybrana w oparciu o procedurę zamówień publicznych w trybie zapytania ofertowego. Na cele konferencji firma udostępniła Dworek Gościnny w Szczawnicy, zapewniła uczestnikom noclegi w hotelu „Nawigator” i willi „Marta”, wyżywienie oraz obsługę techniczną.

Koszt konferencji wyniósł 110.650 zł, który w całości pokryto ze środków Komisji Europejskiej.

Cele i program

Konferencja miała na celu prezentację wyników monitoringu efektów zabiegów wykonywanych w ramach projektu „LIFE Pieniny PL”, omówienie organizacji i realizacji projektu oraz prezentację najnowszych wyników badań z różnych dziedzin i dyscyplin naukowych, prowadzonych w Pieninach po polskiej i słowackiej stronie.

Program obejmował: **sesję referatową** w dniu 19.04., w której uczestniczyło 198 osób (w tym 28 gości ze Słowacji), **sesję posterową** tego samego dnia, w której uczestniczyły 152 osoby, oraz **sesję terenową** w dniu 20.04., w której uczestniczyły 154 osoby.

Powiadomienia o konferencji

Pierwsze zaproszenia i komunikaty do potencjalnych uczestników konferencji rozsyłano pocztą internetową. Na stronie internetowej PPN utworzono podstronę z informacjami i komunikatami dotyczącymi konferencji. Zamieszczono też interaktywny panel rejestracyjny. Osoby lub instytucje,

które zadeklarowały chęć uczestnictwa w konferencji, otrzymały pocztą tradycyjne zaproszenia oraz ankietę do wypełnienia danymi, niezbędnymi dla organizatorów.

Rejestracja i zakwaterowanie (18-19. kwietnia 2018 r.)

Rejestracja, zakwaterowanie i kolacja części uczestników konferencji odbyła się w przeddzień konferencji (18.04.) w **hotelu „Nawigator”** w Szczawnicy. Gości ze Słowacji zakwaterowano w **willi „Marta”**. Rejestracją i informacją zajmowali się pracownicy PPN a zakwaterowaniem i wyżywieniem pracownicy hoteli.

Główna rejestracja odbyła się przed sesją referatową (19.04.) w godz. 8.00-10.00 w Dworcu Gościowym w Szczawnicy. Podczas rejestracji uczestnicy konferencji podpisali listę obecności, pobierali identyfikator i materiały informacyjne a firma obsługująca tłumaczenie z języka słowackiego udostępniała słuchawki. Autorzy posterów byli proszeni o pozostawienie plakatów w celu ich przypięcia przez organizatorów.

Sesja referatowa (19.04.2018 r.)

Sesja referatowa odbyła się w **sali teatralnej Dworcu Gościowego** w Szczawnicy. Do obsługi tak dużej sali potrzebny był udział ekipy technicznej, sterującej oświetleniem, dźwiękiem (i jego nagrywaniem) oraz uruchamianiem i czuwaniem nad przebiegiem prezentacji multimedialnych. Ponadto wynajęto dwóch tłumaczy symultanicznych z języka słowackiego. Przed sesją oraz podczas przerw obsługa dworku serwowała napoje i poczęstunek.

O godzinie 10.00 zaproszonych gości przywitali dyrektor Pienińskiego Parku Narodowego **mgr inż. Michał Sokołowski** oraz dyrektor Pieninskeho narodneho parku (PIENAP) **ing. Vladimír Klíč PhD.**. Następnie prowadzenie przejął **prof. dr hab. Roman Soja** – Zastępca Przewodniczącego Rady Naukowej PPN i Przewodniczący Komitetu Sterującego projektu „LIFE Pieniny PL”.

Na początku sesji referatowej wystąpił były dyrektor PPN **inż. Andrzej Szczocarz** z referatem „Koncepcja zmiany definicji parku narodowego w Ustawie o ochronie przyrody”. Następnie wystąpili reprezentanci Wydziału ds. Programu LIFE w NFOŚiGW: **mgr Norman Czarnecki**, który omówił Program LIFE i rolę jaką pełni Fundusz we wdrażaniu programu na terenie kraju oraz **mgr Andrzej Muter**, który przedstawił program LIFE na rzecz ochrony przyrody.

W dalszej części **mgr Iwona Wróbel** – Zastępca Dyrektora PPN, opisała genezę i cele projektu „Natura w mozaice – ochrona gatunków i siedlisk w obszarze „Pieniny”, **mgr inż. Andrzej Kowalski** – koordynator projektu, organizację i przebieg projektu a **prof. dr hab. Roman Soja** przedstawił projekt z punktu widzenia Przewodniczącego Komitetu Sterującego.

Po przerwie prelegencji, reprezentujący wykonawców realizujących monitoring efektów podjętych działań, zaprezentowali końcowe wyniki monitoringu dla poszczególnych zadań projektu: **mgr inż. Maria Nastawny** i **mgr Magdalena Kowalska** z Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego w Falentach (ITR) przedstawiły monitoring skuteczności zabiegów na wykupionych łąkach, **mgr Paweł Kalinowski** z ITR – monitoring procesów przyrodniczych w wykupionych ekosystemach leśnych, **dr Hubert Piórkowski** z ITR – monitoring skuteczności zabiegów na murawach, **dr Katarzyna Bajorek-Zydroń** z firmy „ProGea” w Krakowie – monitoring efektów zabiegów ochronnych w siedlisku pszonaka pienińskiego oraz **mgr inż. Paweł Kauzal** z firmy „Dendrologicznie” Maciej Byrczek z Wietrzna – monitoring skuteczności usuwania gatunków inwazyjnych.

O godzinie 13.30 uczestników konferencji zaproszono na lunch, podany w dostawionym do dworku dużym namiocie, oferując duży wybór potraw i napojów.

Po lunchu kontynuowano sesję referatową. **Ing. Katarína Kisková** z PIENAP omówiła procedury ochrony obszaru Natura 2000 w Pieninach słowackich a kolejni prelegenci kontynuowali prezentowanie wyników monitoringu: **dr Artur Osikowski** z Zakładu Anatomii Zwierząt Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie omówił monitoring płazów, **mgr Krzysztof Kiszka** z Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN w Szymbarku – monitoring efektów związanych z remontem szlaków w zakresie erozji gleby, **mgr Kamila Brzezińska** z ITR – monitoring efektów związanych z remontem szlaków w zakresie regeneracji roślinności oraz **mgr inż. A. Kowalski** z PPN przedstawił ocenę wpływu społeczno-gospodarczego planowanych działań w ramach Projektu „LIFE Pieniny PL” na lokalną gospodarkę, społeczeństwo i na funkcję ekosystemu wykonaną przez Ośrodek Badań Społecznych „Indeks”. Na koniec prowadzący **prof. R. Soja** podsumował sesję referatową.

W czasie wolnym po sesji referatowej dokończono wieszanie posterów na przygotowanych steżach .

O godz. 18.00 podano kolację dla ok. 150 osób.

Sesja posterowa (19. kwietnia 2018 r.)

W godzinach 19.00–21.30, w **foyer Dworku Gościnnego**, odbyła się sesja posterowa, której celem była prezentacja najnowszych wyników badań z różnych dziedzin i dyscyplin naukowych, prowadzonych w Pieninach po polskiej i słowackiej stronie. Z tej okazji wydrukowano przewodnik po sesji posterowej.

Wystawiono 48 plakatów w 5 grupach tematycznych: przyroda nieożywiona (12 tytułów), świat roślin (7), świat zwierząt (9), środowisko człowieka (5) oraz programy środowiskowe (15). Przeprowadzono konkurs na najlepszy poster. Ze względu na dużą liczbę uczestników (ok. 130 osób), zachowano tradycyjny sposób indywidualnych rozmów z autorami przy posterach. Pod koniec sesji poproszono uczestników o wytypowanie jednego najlepszego posteru z każdej grupy tematycznej, który ich zdaniem wydaje się wyróżniać pod względem merytorycznym i wizualnym.

Najwięcej punktów otrzymali: w grupie „Przyroda nieożywiona” – **dr hab. Tomasz Zaleski** wraz z zespołem z Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie za poster pt. „Cyfrowa mapa gleb ekosystemów leśnych Pienińskiego Parku Narodowego – baza danych o glebach parku”, w grupie „Świat roślin” – **dr Vladimír Klíč i mgr Vladimíra Klíč–Kunštárova** z Pieninskeho narodnego parku za poster pt. „Výskyt nepôvodných druhov rastlín v oblasti Pienin a Spišskej Magury”, w grupie „Świat zwierząt” – **stud. Agata Chiżyńska i dr Anna Sulikowska-Drozd** z Katedry Zoologii Bezkręgowców i Hydrobiologii Uniwersytetu Łódzkiego za poster pt. „Zróżnicowanie malakofauny siedlisk naskalnych Pienin na tle wybranych czynników ekologicznych”, w grupie „Środowisko człowieka” – **stud. Jolanta Styryna** wraz z zespołem z Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej za poster pt. „Tradycyjne układy zieleni w zagrodach pienińskich, forma i znaczenie elementów roślinnych” oraz w grupie „Programy środowiskowe” – **mgr Paweł Kauzał** z firmy „Dendrologicznie” Maciej Byrczek z Wietrzna za poster pt. „Zwalczanie rdestowca (*Reynoutria* spp.) w dolinie Dunajca na terenie Pienińskiego Parku Narodowego – wyniki czteroletniego projektu”. Laureaci konkursu otrzymali okolicznościowe dyplomy i nagrody książkowe.

Sesja terenowa (20 kwietnia 2018 r.)

Sesja terenowa miała na celu zapoznanie uczestników konferencji z efektami działań ochronnych, wykonanych w terenie podczas realizacji projektu, a omówionymi podczas sesji referatowej. Prelegentami w terenie byli pracownicy Pienińskiego Parku Narodowego: **mgr Małgorzata Braun, mgr inż. Andrzej Kowalski, dr inż. Grzegorz Vončina, mgr Iwona Wróbel, mgr Ewelina Zajac i mgr inż. Stanisław Złydaszyk.**

Ze względu na dużą liczbę uczestników (154 osoby), sesję podzielono na dwie wycieczki po dwie grupy w każdej. Tak pierwsza jak i druga wycieczka, z pewnym przesunięciem czasowym, zapoznały się pod Zawiesami ze zwalczaniem i monitoringiem inwazyjnego rdestowca ostrokończego a na Krasie – z wykupami i zabiegami w ekosystemach nieleśnych.

Pierwsza wycieczka przeszła dalej zielonym szlakiem w kierunku Sokolicy, zapoznając się z jego remontem i ochroną ekosystemów leśnych przez zaniechanie gospodarczego użytkowania. Na Przełęczy Sosnów prelegenci z PPN uzupełnili informacje o remoncie szlaków w kontekście wykupów gruntów a schodząc żółtym szlakiem, na Toporzyszkowie, omówili wykupy i zabiegi w ekosystemach nieleśnych. Na zakończenie sesji terenowej jej uczestnicy zwiedzili wystawę w dyrekcji Parku, po której oprowadzała **mgr inż. Dorota Zborowska**.

Druga wycieczka, po prelekcjach pod Zawiesami i na Krasie oraz po zwiedzeniu wystawy w dyrekcji Parku w obecności **mgr Adama Ruska**, pojechała na Halę Majerz gdzie zapoznała się z efektami zabiegów zabezpieczających miejsca rozrodu płazów, jakie wykonano w ramach projektu. Ostatnim punktem wycieczki był zamek Czorsztyn, na którym – oprócz zwiedzania obiektu – uczestnicy obserwowali efekty zabiegów na murawach, zabiegi w siedlisku pszonaka pienińskiego oraz prace konserwatorskie murów zamkowych.

Ostatnim punktem konferencji był wspólny obiad po sesji terenowej, podany w restauracji hotelu „Nawigator” w Szczawnicy.

KIEROWNIK ZESPOŁU
Udostępniania Parku Do Badań Naukowych

[Podpis]
mgr inż. Krzysztof Zborowski

